

OPET O KOCKOVNOM HVATU

Rekao bih da se boja u Geodetskom listu nije ni osušila, a već sam dobio od našega kolege N. N. pismo u kojem piše: *a ja sam do sada obujam računao iz tablica da je*

1 kockovna stopa = 0,034 m³   1 m³ = 29,17 kockovne stope. Da li je to točno?

Da, ali kažemo:

da se to odnosi na *francuske* (pariške) mjere, a osnovicu čini "pied de roi" (kraljevo stopalo). Imamo tako i *engleske mjere* i *petrogradski standard*

1 kockovni *foot* = 0,0283 m³   1 m³ = 35,32 kockovne stope.

Postoje i *mletačke* mjere, gdje je

1 kockovna *piede* = 0,042 m³   1 m³ = 23,75 kockovnih stopa,

te *austrijske (stare bečke)* mjere za kubnu sadržinu:

1 kockovni *Fuss* = 0,032 m³   1 m³ = 31,67 kockovnih stopa.

Razlike u vrijednostima zapravo su "trgovačko-političke" zamke (Vidi Geodetski list str. 102 iz 2000. god.). Vidimo da su to brojčano male razlike, ali se "nakupi" kod većih količina. *Ne valja* zamjenjivati pojam jednoga *kubnog hvata* (6,82 m³) s *metričkim hvatom*. Dok nije "došlo" u Zagreb centralno grijanje iz Toplane svi smo za zimu prema veličini stana kupovali drva (cjepanice) na *hvate*. U starijim kućama stropovi su bili viši, a danas su i po 1,5 m niži. Što je iz gospodarskih razloga dobro (niži zidovi, za istu kvadraturu manja kubatura), ali nije dobro iz zdravstvenih, pa u *bračnoj ložnici* imamo manje kisika, što nam daje lošiji san i zato smo nervozni kroz dan (dr. A. Štampar: *Naše zdravlje*). U tom *hvatu* drva, tj. cjepanice (1 m dugačke), bila su složena (1 m visoko) u 4 *prostorna (dugačka) metra*. To predstavlja *proizvoljnu*, no posve udomaćenu kombinaciju stare bečke mjere i metričkog sustava. I od tuda igra riječi četvorni metar. Tko je imao novaca kupovao je i po nekoliko hvati dok drugi samo dva metra. U katastarskim uredima na početku prošlog stoljeća, ako je zima bila blaga, u proljeće bi dobili okružnicu: Zbog prošle blage zime ured može nabaviti u ovoj godini samo 1/4 od propisanog ogrjevnog drva.

Božidar Kanajet

KOORDINATE

Najteže je početi i opravdati naslov, a time pridobiti čitateljevu naklonost, te postići da obično postane logično. Evo prve prepreke. Kažu da je *Logika* (grčki *logiké tehne*: logično umijeće, *logos*: riječ, misao) znanost o oblicima, pravilima i metodama mišljenja ako ono vodi do izvjesne istine. Kako je cilj logike u izvjesnoj istini, to se prvo mora utvrditi narav istine, potom izvjesnost i konačno mogući odnos prema jednomu i drugomu. *Istina* je podudaranje spoznaje s pojavom koja se nje tiče. Kao ideja u odnosu na biće ona je ontološka (grčki *on*: biće), kao shvaćanje u odnosu na pojavu ona je logična, a kao izričaj u odnosu na zamisao je moralna. Istina je uvijek formalno-objektivna. Istina se ne može stupnjevati, već jedino subjektivno što više objasniti, a objektivno proširiti. *Izvjesnost* je opravdano obrazloženje istine. Spoznaja u odnosu na istinu je znanje ili neznanje, a po izvjesnosti može biti *potpuno izvjesna*, iz čvrstog uvjerenja, *neizvjesnog mišljenja* (ako se ne može isključiti protivna mogućnost), *naslućujuća* (bez dovoljnog obrazloženja), *predrasudna* (kada se sudi pri-